

Офіційний вісник України. — 1997. — № 25. — Ст. 20.

12. Коломоець Т.О., Матвієнко П.Д. Принципи як елемент механізму контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України / Т.О. Коломоець, П.Д. Матвієнко // Адміністративне право і процес. — 2012. — № 2(2). — С.31-42.

13. Скопич О. Д. Контроль у системі місцевого самоврядування України: дис. ... канд. юрид. наук: 25.00.04 / Скопич Олександр Дмитрович. — К., 2010. — 186 с.

14. Определение и пределы принципа субсидиарности. Доклад Координационного Комитета по местным и региональным властям CDLR) // Коммуны и регионы Европы. Вып. 55. — Страсбург. Издание Совета Европы, 1994. — 280 с.

Обушко Вікторія Вікторівна,
викладач кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
член Дніпропетровської обласної організації
«Асоціація українських правників»

СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розбудови Української держави постає питання наскільки взаємообумовлені два основних види контролю в Україні – державний та громадський. Усі процеси, що відбуваються в країні відкликаються громадськістю, знаходять свою підтримку чи, навпаки, невдоволення. З іншого боку трансформація суспільства не може відбуватися без втручання державних інститутів, де сконцентровано матеріально-технічну та адміністративно-владну базу. Одним із фундаментальних принципів організації та життєдіяльності демократичної, правової та соціальної держави є ефективна контрольна діяльність.

Взаємозв'язок державного та громадського контролю досліджували такі відомі науковці як: С. Алфьоров, О. Андрійко, С. Вітвіцький, В. Гаращук, С. Косінов, Г. Михайлов, І. Мусаєва, Н. Пильгун, О. Пухкал, Є. Пушко-Цибуляк, О. Савченко, О. Сушинський, С. Шестак та ін.

Контроль є важливою формою реалізації функцій держави та здійснення народовладдя. Ефективність державного управління, його здатність до модернізації значною мірою залежить від рівня комунікації між органами державної влади та інститутами громадянського суспільства. Важлива роль при цьому відводиться громадському контролю, який є невід'ємним елементом системи державно-владних та суспільних відносин.

Проблема співвідношення громадського та державного контролю в Україні є надзвичайно актуальною, адже на сьогодні фактично влада вільна

від контролю з боку громадськості, такий вид контролю тільки починає набирати свої оберти.

Як зазначають науковці, дієвий контроль над владою можливий лише в межах демократичної, конституційної держави, де влада розосереджена, врегульована, обмежена правом, доступна та ефективна. Лише за наявності громадянського суспільства держава покликана здійснювати упорядкування своїх відносин з населенням, взаємоконтроль та взаємообмеження [1, с.77-83].

Природа контролю розкривається як обмежувальна функція системи, що виконує задачі зворотного зв'язку, забезпечує нагляд системи в цілому. Громадський контроль визначається як контроль громадян та їх добровільних об'єднань, спрямований на забезпечення законності та прозорості функціонування державного механізму, на розвиток постійних та ефективних взаємозв'язків держави та населення [2, с.5-11].

Державний контроль - одна з основних функцій державного органу. Державний контроль дає змогу отримувати і об'єктивну інформацію про фактичний стан справ на підконтрольному об'єкті, про стан виконання законів і державної дисципліни, про хід виконання відповідних рішень та рекомендацій і вживати оперативних заходів щодо запобігання, виявлення і припинення дій, що суперечать встановленим державою нормам.

З іншого боку діючі громадські контрольні структури не мають владних повноважень, на відміну від державних контрольних органів. Вони контролюють державу в інший спосіб, наприклад через певні компетентні органи впливають на стан справ у тій сфері, що стала предметом контролю.

Державний та громадський контроль мають свою різницю у формі реалізації. Так, в науковій літературі зазначається, що громадському контролю притаманний більш ширший арсенал можливих форм контрольної діяльності порівняно з державним контролем. Форми і методи діяльності суб'єктів державного контролю мають чіткий, нормативно визначений характер, в свою чергу поведінка громадян знаходиться поза межами впливу владних структур, що дає змогу для більш широкого прояву та реалізації своїх контрольних прав.

Представники громадськості не мають владних повноважень держави, тому ефективність громадського контролю прямо залежить від ступеня відкритості публічної адміністрації.

Але в свою чергу, можна наголосити на тому, що не дивлячись на відмінності, державний і громадський контроль взаємодіють між собою та є взаємообумовленими процесами. Так, наприклад, певну роль у здійсненні громадського контролю відіграють політичні партії, які сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян [3, с.88-92].

Отже, державний і громадський контроль є самостійними видами контролю, які перебувають у певному взаємозв'язку та доповнюють один одного, що забезпечує цілісність, та ефективність механізму контролю. Державний і громадський контроль можуть пересікатися, збігатися але в жодному

разі не можуть замінити один одного. Роль держави у розвитку та здійсненні громадського контролю повинна бути підтримуючою, допоміжною. В сучасних умовах громадський контроль набуває широко впливу на український народ та в деяких мірах є більш ефективним, адже громадяни діють на благо суспільства, та загалом не є корумпованими, як більшість суб'єктів владних повноважень. Органічна взаємодія державного та громадського контролю є необхідною умовою подальшої розбудови відкритої держави та суспільства в Україні.

1. Савченко О. В. Співвідношення терміна «громадський контроль» з іншими суміжними правовими категоріями / О. В. Савченко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 3. – С. 77-83. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvdduvs_2013_3_11.pdf

2. Косінов С. А. Громадський контроль над державною владою як принцип демократії / С. А. Косінов // Юрист України. – 2012. – № 4. – С. 5-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/uy_2012_4_3.pdf.

3. Вітвіцький С. С. Державний та громадський контроль в умовах розвитку громадянського суспільства: питання взаємозв'язку та взаємообумовленості / С. С. Вітвіцький // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 88-92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_3_17.pdf

Сеньків Оксана Миколаївна,
викладач кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
член Дніпропетровської обласної організації
«Асоціація українських правників»

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ФОРМИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Для належного функціонування певного державного чи правового явища важливим є механізм реалізації. Як правило, механізм реалізації містить велику кількість складових, проте доцільно їх поділити на блоки: інституційний, нормативний, функціональний, ідеологічний, комунікативний тощо. Серед визначених блоків практично центральне місце займає нормативний блок, тобто сукупність нормативно-правових актів різної юридичної сили, в яких об'єктивоване певне державно-правове явище. Не виключенням є публічна звітність державних органів.

Тематикою публічної звітності, зокрема певними питаннями нормативно-правового регулювання даної форми громадського контролю займалися